

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

II. Korinthus 8.

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

A külföldi segélyezés tanulságai

A külföldi egyházak segítőakciójának első része, az egyéneken való segítés, befejezéséhez közeledik. Az intézményekkel kapcsolatos újjáépítési terv előreláthatólag még hosszabb időre kinyúlik. A dolog természete hozta magával, hogy ezt az akciót egymás között sokszor tettük megbeszélés tárgyává. Semmi különös nincs tehát abban, hogy a felmerülő problémák között a tisztább látásmód kedvéért valami rendet keressünk — éspedig a hozzánk egyedül illő *theologiai* szempontból.

Az egyéneken való segítés várható megszüntetése sok olyan ember szívét elsomorítja, akik számára még csak most kezd igazán kibontakozni a nyomor iszonyú fenyegetése. De más oldalról — s főként európai kilátótoronyból nézve — érthető. Hazánk, mint túlnyomóan földművelő ország, élelmezése tekintetében hamarabb tudott javuló képet mutatni, mint az ipari államok. A munkanélküliség, állástalanság s helyenként a dermedt dolgozni nem akarás súlyos élelmezési helyzetet teremt ugyan, de az ostrom-hangulat elmúlt. Nem osztom azoknak nézetét, akik úgy gondolják, hogy az egyéneken való segítés valamivel hamarabb szűnt volna meg, mint tervezték az illető külföldi szervek s hogy ennek oka az lenne, mert elkedvetlenülítette őket az a tény, hogy a magyarok a széjjeldekázást fontosabbnak tekintették, mint az adományok buzdítására meginduló pezsgő elevenségű missziói munkát.

Sokrétégű külső burkot kell lefejtenuk ahhoz, hogy eljussunk egy ilyen akció bibliai szemléletéhez.

Először is: nem nézhetjük egyéni *részesültségünk* mértéke szerint.

Azután: emlékeztünkbe kell idézni szüntelenül az *egyetemes romlottságról* szóló bibliai tanítást. Délibábos, álmatag követelmények felállítására helyett keresztyén *valóságsszeretettel* kell bevallanunk, hogy egy ilyen akció bűnösök között és bűnösök által bonyolítottatik le, — bízva Isten kegyelmében. Látnunk kell, hogy az ellenszolgáltatás nélkül kapott adományban mindig van egy adag *demoralizáló* erő (ezért jobb adni, mint elvenni) és hogy alig van olyan ember, aki be ne tudná bizonyítani, hogy ő legalább olyan mértékben méltó az adományra, mint „aki előtte már kapott”. Minden kiosztó szerv először az egyéni mérlegelések útján indul el, de munkáját csakhamar megzavarja, összeborítja az egyszer megtörtént juttatások külsőséges analógiájára képezett követelések rázúduló lavinája.

Akik ezt az utat járták be, azok felsóhajtának az adományok megszűnésének hírére. Azt mondják: „ideje már...” Különös hálálkodásukat csak fokozza az, ha az adományokat meg se próbálták *theologiai* szemmel nézni, hanem jellegzetes nyársolgári kézsökkereséssel szüntelenül az alázatos hála megnyilatkozását kutatták a megajándékozottak szemében.

És végül: meg kell tagadni önmagunkban az ilyenkor járványszerűen fellépő *méltatlankodási és gyanúsítási pszichózis* hatásait is. Alátámasztó adatok nélkül a gyanú inkább a gyanúsítóban rejtőző titkos vágyakat és terveket mutatja, mint a megvádolt személlyel kapcsolatos tényállást.

Mindezeket tudva és elfogadva, beszéljünk most már külön az adakozókról, széjjelosztásról és megajándékozottakról.

Az adakozók

Előbb szerettek, amint Krisztus tanította s mint ismeretlen ismerősök jöttek segítségünkre, mielőtt mi kértük volna. A samaritánus példájára nem kutatták eredetünket, multunkat, politikai felelősségünket. Az útszélén találtak bennünket vérbefagyva és segítettek. Elnéző jószággal viselték el a válaszképpen óhatatlanul rájuk zúdított siránkozó és követelőző levelek tömegét. Tudták, hogy az adományok széjjelosztása sem jobb, sem rosszabb nem volt nálunk, mint lett volna bárhol — bűnös emberek között. A döntő rész a megfelelő helyre eljutott. Tudták, hogy a szeretetadomány önmagában nem életváltató evangélium s hogy aki különben nem találkozott az

elő Krisztussal, az az adomány átvétele alkalmából is csak erről az elmaradt állapotáról tehetett tanúságot.

Adtak sokszor, a maguk szegénységéből. Aki valaha láthatta az eredeti csomagolású ruhás-bálák felbontását, az meggyőződhetett arról, hogy a benne levő darabokat nem „valahol kicserélték”, hanem bizony első tulajdonosa hordotta magán, ameddig csak lehetett. Jómódú emberek hazai rokonokhoz küldött csomagokban remekelhettek álomszép, új holmikkal; a nagy gyűjtő-akcióban azonban legfőképpen nem ilyenek vettek részt. S így még szebb a tettük, mert hasonlít a szegény asszony két fillérjéhez.

Sokan mondták, mi is mondjuk: Áldja meg az Isten őket érte!

A széjjelosztásról

Az egyik gyülekezetben nem éppen barátságos elemek váratlanul „megrazziálták” a lelkesí hivatalt külföldi adományokról szóló elszámolásait. Egy jó óra mulva bosszúsan távoztak, mert legjobb igyekezetük ellenére sem tudtak hibát találni a hivatal világos, áttekinthető és meggyőző elszámolásaiban.

A *kezelés hűségének* kérdéséhez csak esetenként és az ügy teljes ismeretével lehet hozzászólni. Itt elvileg csupán azt jegyezzük meg, hogy a lépcsőzetesen kiépített segélyosztó fórumokon keresztül végeredményben mindenki előadhatta jogos aggályait. A háttérben való sugdosás a legrosszabbfajta egyházellenes cselekedet közé tartozott, mert ennek az ostornak a vége mindig az igehirdetés ügyén csattant.

Az *elosztás irányelveinek* egy részét maguk az adakozók szabták meg s ezen nincs mit beszélni. Nagy általánosságban három irányban indultak széjjel az adományok: *intézmények*, *egyházi tisztviselők* és *gyülekezeti szegénygondozás* felé. Negyedikként megemlíthetjük a — talán kissé túlméretezett — országos központi adminisztrációt.

Nem annyira bíráltként, mint tanulságként két dolgot szeretnék megemlíteni. Az egyik — amely különösen a ruha- és élelmiszerfeléknél érvényes — az volna, hogy nem tartottuk mindig szem előtt azt, hogy kétszeresen kap az, aki *gyorsan* kap. Az országos elosztótól a kerületi elosztóig néha hónapokig tartott az út. A másik pedig az, hogy — eltekintve a semmiféle mellékkörülményre nem tekintő gyorssegélyektől — a széjjelosztás szempontjai eléggé külsőleges, gépies szempontok szerint alakultak. Alig volt benne valami, ami azt a pluszt jelentette volna, amelynek minden *egyházias* ténykedést el kellene választania a hozzá hasonló *emberbaráti* akcióktól.

Vitathatatlan, hogy a *rászorultság* ténye a döntő, amikor arról van szó, hogy kinek juttatom a segélyt. De a sorrend vagy mennyiség megállapításánál — a tapasztalat szerint — további válogatás folyik. És ide kellett volna jobban beleszólnia a specifikusan *gyülekezetépítő* szempontoknak. Nem mintha a gyülekezet épülésének segéllyel való jutalmazásra egyáltalában szüksége lenne, hanem mert egyfelől illik az, hogy a *tanúbizonyosság* ténye mellett megálljunk, azt kiemeljük, méltányoljuk; másfelől pedig így parancsolja ezt az Ige is: „Annak-okaért míg időnk van, cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképen pedig a mi hitünknek cselédeivel” Gal. 6: 10. Amikor az önkéntes munkások számának emelkedése, a nehéz időkben való bizonyágtétel és hűséges örállás annyira alapfeltételei egyházi megújulásunknak, mindenképpen szükséges lett volna a „pásztorok és béresek” értékbeli különbözőségét a szeretetadományokkal is *jellemezni*. Le kellett volna vonni jobban a következményeit annak, amit annyi sokszor elismételt előttünk már a modern *theologia*: hogy t. i. az *igehirdetés* feladata fontosság dolgában messze megelőzi a művelődési és egyházigazgatási tennivalóinkat. Senkit sem zárt volna ki ez a részesülés lehetőségéből az egyház különbözőfajta tisztviselői vagy egyszerű gyülekezeti tagjai közül, mert alig van hálásabb egyház, mint a miénk, amely olyan boldogan kaprá fel ölébe azt a

„világi“ embert, aki rendes foglalkozásán, vagy munkakörén túlmenően a Szentírással a kezében is bizonyosságot tud és mer tenni a rábizottak, vagy pedig idegenek előtt.

E sorok írója azok közé tartozik, akik az egyformán rászorultak között még ilyen járulékos szempontokat is igyekeztek felvenni, a rájuk bízott gyülekezetben. Arról számolhat be, hogy az ebből származó félreértés és ellenvetés nem volt több, mint amennyi szekuláris gondolkodású emberek részéről különben is kijárna minden adományosztásnak. Bizonyosnak látszik, hogy sokkal jobban illik az egyházhoz az ilyenfajta osztályozás, mint a „tisztviselő és más gyülekezeti tag“ között való merev különbségtétel, vagy pedig a „szociális munka“ néven átöröklött reménytelen kísérletezés a *kielégíthetetlenek* csoportjával.

Hazánkba egymás mellett érkeztek az UNRRA és Vöröskereszt *humanitárius* és az egyetemes keresztyén testvériség vallásos, helyesebben *egyházi* jellegű szeretetadományai. Elemi kötelességünk lett volna a kettőt széjjelválasztani egymástól még akkor is, ha jól tudjuk, hogy mindegyik hordoz magában valamit a másiktól. Az egyik *Krisztus*, a másik az *ember* nevében történő jócselekedet: mindakettő illatozó virág, de az egyik gyökere gyümölcsöt ígérve, a másik pedig levágott szárral, a vázában. Egymásmellettségükben pedig jelzik és jellemzik az Evangélium és Humánus mai modern harcát: *a mi mai egyetlen egy nagy harcunkat.*

Miért volt szomorú, hogy — többszöri kérés után — még egyházi tisztviselők is „Unrra-csomagoknak“ nevezték az *Ökumenén* keresztül kapott egyházi szeretetadományokat? Azért, mert ez több, mint egyszerű tájékozatlanság. Egyszerűen annak megvallása, hogy lelkünk mélyen materialisták vagyunk („mindegy, hogy honnan jön vagy mi a neve, csak kapjak“ — mondották az ilyenek) és nem tudjuk, hogy a *Krisztussal* vagy *Önélküle* való jöteselekvés harcában melyik oldalon van a helyünk.

Ezenfelül pedig szomorú, hogy ismét elmulasztottuk egy alkalmat arra, hogy a keresztyénség egyetemességéről tanúságot tegyünk, éppen ezekkel az adományokkal kapcsolatban, amelyeknek öskeresztyéni melegségét a páli levelekből mind-

annyiúnknak éreznie kellett volna. Bizony jobban szolgálhattuk volna gyülekezeteinkben azt a nagyszerű keresztyéni szolidaritást, amely áthatja most a Château Bossey imádkozóit, az *Ökumené központjában.*

Az *Édesanya* volt az, aki megetette éhező gyermekét s mi pedig helyette a tiszteletreméltó szomszédasszonyt, az UNRRA-t emlegettük.

A megajándékozottak

Nem szeretném, ha torzképünk lenne a megajándékozottakról. Hála és imádság szállt fel sok-sok hajlékból a szeretetadományok nyomán. Aránylag nem volt nagymennyiségű az az adomány, amelyet pl. gyülekezetemben széjjeloszthattunk, de sok megható jelenetet mondhatnék el.

De — hogy az általános emberi elesettségről szóló bibliai tanításnak itt is érvénye legyen — láttuk ennek ellenkezőjét is. Az embert például, aki nem annak örül, amit ő kap, hanem azon bánkodik, ami másnak jutott. Az embert, aki czerfélé módon tudja bizonyítani, hogy csak az az „igazságos“, ha neki jut a legtöbb, nem gondolva arra, hogy a biblia mindenfajta emberi „igazság“ után kérdőjelet tesz. Az embert, aki csak akkor ébredt tudatára „ősi hitének“, amikor értesült arról, hogy „csomag“ érkezett. Akit nem az éhezés kényszerített, hanem az ingyenség utáni vágyakozás. Aki nem tudta megérteni, hogy végeredményben jó volt az, hogy Budapesten jóval több adomány maradt, mint amennyi arányszerű részesedése lett volna, hiszen ott nem segített az emberekben egy kis kert és baromfiudvar. Aki barátoknak sem tudna juttatni a magáéból, nemhogy volt ellenségnek. Ne folytassuk.

Zárjuk le azzal, hogy sok ember számára jó lecke volt az, hogy — életben talán először — az adományok elfogadónak csoportjába tartozott. Hivatalomban az az egykori jótékony-sági hölgy volt most a legkövetelőzőbb, aki annak idején folyton a „szegények hálátlanságáról“ siránkozott. Amikor emlékeztettem erre, elcsendesedett és így szólt: „Ezután másként osztanám a segílyt.“

Szenes László

Néhány adat a segédlelkészkérdéshez

Előre kell bocsátanom, hogy amikor a segédlelkészkérdést most pár sorban statisztikai adatokkal akarom megvilágítani, ezzel nem azt akarom mondani, hogy e súlyos, személyi, sokszor fájó és minél előbb megoldandó kérdés csak statisztikai probléma, de azt is tudom, hogy e kérdésben való tisztánlátáshoz a számadatok figyelembevétele is fontos.

A Debreceni Protestáns Lap 1944. évi április 30-án megjelent számában már írtam erről a kérdéstről. Az akkori cikkemből, tehát pontosan három évvel ezelőttről, veszem a következő adatokat: az egyházkerület *akkori* területén a segédlelkészek száma 240 volt. „Azért érdekes ez az adat — írtam akkor —, mert még alig egy évvel ezelőtt ez a szám jóval a 300 felett volt.“ Már *akkor* rámutattam arra, hogy a segédlelkészek létszáma igen erősen apad azért is, mert *akkor* évente átlag 25–30-ra volt tehető a végleges lelkészi állásba kerülők száma, meg azért is, mert többen más pályán — főleg tanári pályán! — helyezkedtek el.

Ma a segédlelkészek száma a kerület *mai* területén 138. Ezek közül a tényleges segédlelkészek száma 89 (1944-ben 183 volt!), az úgynevezett bejegyzett segédlelkészek száma 49 (1944-ben 57 volt!). Ezenkívül hadifogoly Keleten 11 segédlelkész (Nyugaton nincs hadifogoly segédlelkész), külföldi tanulmányúton van 2, és 2 segédlelkész holléte és életbenléte teljesen bizonytalan. Ehhez még hozzá kell tennünk azt is, hogy a 49 bejegyzett segédlelkész a rendkívüli idők alatt is nem mind rendezte a lelkészi képesítés hatálybantartásának a kérdését, sőt nem is egy lehet olyan közülük, akik nem a kerület területén laknak, tulajdonképpen nem is tartoznak a kerülethez s van, vagy lehet olyan is egy-kettő, aki nem is óhajítja lelkészi képesítésének hatálybantartását. A késedelmes eljárás a rendkívüli idők folyamán, de ez ügy rövidesen teljes megoldást nyer.

Ha tekintetbe vesszük is, hogy a kerület területe ma sokkal kisebb, mint 1944-ben volt, mégis meglep a tényleges segédlelkészek számának ilyen igen nagy-

mervű apadása. Ennek egyik meggyarázata az, hogy 1945-ben 27-en, 1946-ban 25-en helyezkedtek el végleges lelkészi állásba s ha az utolsó öt év *állagát* vesszük is a kerület *mai* területén, akkor is évente 20 a véglegesen elhelyezkedettek száma!

Hogy ma még sincs túlságosan nagy segédlelkészhiány — bár egyre kínosabb jelei mutatkoznak már e kérdésnek! —, annak egyik oka az, hogy ma sokkal kevesebb segédlelkészt tudnak alkalmazni az anyagilag legjobban tönkrement nagy gyülekezetek, mint régen; a másik ok pedig az, hogy a kerület területén a menekült, illetve kiutasított s még véglegesen el nem helyezkedett lelkészek száma ma 39. Félő, hogy ez a szám inkább növekedni fog még, mint apadni azzal a párral, akik itt végleges álláshoz jutnak.

Statisztikai szempontból tehát a segédlelkészkérdés, ha nem teljesen megnyugtató is, a segédlelkészek szempontját véve figyelembe csak — mert mégis csak ez a szempont a döntő és elsősorban figyelembeveendő és nem egyéb tiszteletreméltó szempont —, de mégsem reménytelen és kilátástalan e kérdés megoldása a segédlelkészekre nézve, különösen ha figyelembe vesszük, hogy a theológusok mai létszáma — különösen a felső évfolyamokon! — aránylag igen esekély. Még kedvezőbb lesz e statisztika, ha sikerül ösztől kezdve az a terv, hogy a segédlelkészek közül *többen* egy-két évet külföldön tölthetnek. Hátha még a nagy egyházközségekben mind az *akaral*, mind a *tehetség* meg lenne arra, hogy az E. T. I. tc. 20. §-át teljesen végrehajtanák!

A statisztikának az a tanulsága, hogy a segédlelkészkérdést az „idő“ is megoldja lassan egy-két év alatt s a mai segédlelkészeknek alig kell egy-két évet várniok, hogy mindnyájan álláshoz jussanak. Ez sokkal jobb helyzet, mint ezelőtt pár évvel, de azért a segédlelkészkérdés megoldását mégsem szabad csak az „időre“ bízni!

Szabó Gábor.

I R O D A L O M

Az Evangélikus Evangélicizáció Lapunknak három értékes könyvet küldött el ismertetésre. Mind a három könyv olyan, amelyet nemcsak szívesen ismertetünk, hanem ezekre a lelképásztörök, tanárok és tanítók, de általában a gyülekezetek tagjainak a figyelmét is nyomatékkal felhívjuk:

Turóczy Zoltán: Erőszakoskodóké a mennyek országa. Bp., 1946. 56 lap. Ára: 3 Ft.

A bibliai Bartimeus történetét öt egymást követő evangélicizációban olvashatjuk ebből a könyvből mélyenszántó, szívenütő, személy szerint megszólító, mégis egészen egyszerű és közvetlen előadásban. Nem „prédikáció“, nem is „hitébresztő olvasmány“ a maga sablonos értelmében, hanem egyszerűen ige-hirdetés: igazi, eleven, hű, lélektanilag és theologailag indokolt ige-tolmácsolás. Aki református ige-hirdetők közül még nem ismerné Turóczy Zoltánt, ebből az egy könyvből is megismeri és megszereti: aki pedig már ismeri, annak nem kell külön ajánlanunk.

Oravala-Koren: Kalajoki vádlottai. Bp., 1946. 80 lap. Ára 5 Ft.

Részlet az északi ébredés történetéből. Finn eredetiből fordította és történelmi bevezetéssel ellátta Koren Emil.

Érdekes, értékes és felettébb tanulságos könyv ez *ébredési* szempontból: milyen nagy, nemzetmentő érték egy szétzúlló világ közepette az egyház munkája; vagy a másik nagy tanulság: az északi nagy egyházi — evangélikus — ébredések mind az egyházon belül mentek végbe s az ébredés és az egyház közti súrlódások — mert ilyenek ott is voltak — nem szakadást, hanem mindkét részre meg erősödést jelentettek.

1838-ban a „felébredtek“ ellen — 5 lelkész és több paraszt, köztük Ruotsalainen Pál parasztproféta ellen — polgári bíróság vádat emelt. Erről az érdekes perről, ennek előzményeiről ad nagyon komoly történelmi tájékoztatást Koren Emil az 5–39. lapokon, majd a 43–67. lapokon van Oravala-fordítás a perről, míg a könyv végén Solt László fordításában „Sion énekeiből“ van két szép finn ének kottával. — A könyv nemcsak a gyülekezeti tagok, de

különösen az ifjúság számára is nagyon hasznos olvasmány.

Oravala Ágoston: A parasztproféta. Életrajzi regény. Finn eredetiből fordította: Podmaniczky Pál. II. kiadás. Budapest, 1946. 380 lap. Ára kötve 30 Ft, füzve 24 Ft.

Bővebb ismertetésre nem szorul ez a különben nagyon értékes könyv, mert már nálunk is II. kiadásban jelenik meg. E regény — amelyet méltán nevezhetnénk történelmi tanulmánynak is — olyan theologiai teljesítményt jelentett, hogy szerzőjét a helsinki egyetem tiszteletbeli doktorává avatta. A legnagyobb finn paraszt élete és munkája elevenedik meg előttünk: sok hívő igazság, mély és igazi hittapasztalat van benne. De ébredési, népi, történelmi szempontból is jellemző és a mi mai helyzetünkre is nagyon sok tanulságot nyújt. Aki csak irodalmat keres benne, talán csalódní fog olvasása közben, de a hívő ember számára nagyon építő olvasmány.

Dr. Mátyás Ernő: Péter és Jakab evangélioma. A Sárospataki Főiskola Kiadványai I. Dolgozatok a bibliai theologiai tudományok köréből. 1. sz. Sárospatak, 1947. 80 60 o.

A keresztyén kritika főszerzője: mennyire tisztán tartalmazza valamely könyv Isten igéjét? Ez a zsinórmérték abszolút igényű lesz bennünk, ha egy bibliai tárgyú könyvet olvasunk. Mátyás Ernő sárospataki professzor e könyve szándékában az eredményben Isten igéjét tárja fel. De ehhez az ő munkája is szükséges, s így nem kevésbé örülünk tudományos módszerének, melynek segítségével közel hozza hozzánk a Péter és Jakab leveleiben levő evangéliumot. Nagy érdeme az a tudományosan fegyelmezett és az egész művön át konzekvensen érvényesített magatartás, hogy a theologus alázatával megkülönbözteti a saját gondolatait az igétől: az ige sohasem lesz tárgy, mindig az Isten beszéde marad.

Péter és Jakab evangélioma az Újszövetség egészében külön szint jelentenek. Ennek mélyebb megértésére törekszik a szerző. Széles horizontú exegézissel dolgozik, mely segédanyagok mellett különösen helyt ad a személyiség lélektanának és az egzisztenciális gondolkodásban rejlő megértési lehetőségeknek. Mátyás Ernő gondolatmenetét úgy vezeti, hogy gondolatainak függőn egymáshoz eljutunk s mögötte láthatóvá lesz az ige. Azt teszi, amit Péterről mond: „önmagá elűnik az ügy mögött, amelyet képvisel”.

Titkot tár fel Péter és Jakab életében s itt hatol a legmélyebb. Ez a titok a kereszt. A szerző theologijára az a legjellemzőbb, hogy az a kereszt theologijára. A keresztalált halt Krisztus az, aki megvált. A szenvedésből nő ki az üdvösség. A kereszt Péter és Jakab evangéliomában is annyira uralkodó, hogy e könyv lapjai mintha illusztrálva volnának a sótet keresztfával. De ezt besugározza fényességével az evangéliom. Személyes életen át megértett igéről való bizonyágtéves ez a munka, önmagában is ígértetés tudományos formában. Mindenkinek ismernie kell, aki az írás mélyebb megértésére törekszik. Minden parókianak be kellene szerezni, annál is inkább, mert ez kiegészítő része a szerző Parokiális Könyvtárban megjelent „Újszövetségi Kijelentéstörténet”-nek.

Megrendelhető a Sárospataki Főiskolai Pénztár csekklapján, feltüntetve a könyv címét. Ára: 5 Ft. Csekkszám: 42,814.

Hit útján a magyar jövő felé. Az 1946. évi Országos Református Nagygyűlés emlékkönyve. Szerkesztette Békefi Benő. Budapest, 1947. 128 lap. Ára 4 Ft.

Tekintettel arra, hogy e könyvet nemcsak a konferenciára jelentkeztek, hanem az összes lelkipásztori hivatalok is megkapták, nem szükséges tartalmi ismeretést adni. A könyv egyébként nagyon figyelemreméltó abból a szempontból, hogy egy „Társaság” hogyan csinál országos nagygyűlést és ott ki és mit mond. El kell ismerni, hogy az előadók előtt főleg

az Evangélium üzenete és a magyar sors sok égető kérdése lebegett: nem történt reformációi megemlékezés, nincs az előadásokban felekezeti, vagy hitvallási színezet: egyhangúan és minden témánál ugyanazt hirdették. Különösen figyelemre méltó Victor János nagyon értékes cikke abból a szempontból is, hogy nemcsak az egyházi theología, hanem az ébredési mozgalom egyoldalúságára és esetleges kísértéseire is rámutatott. Sz. G.

H Í R E K

A püspök április hó 13-án baráti látogatást tett Veszprémben, Bánáss László megyéspüspöknél, akivel ennek debreceni plébánossága óta, sőt már azt megelőzőleg, igen meleg kapcsolatot tart fenn. Megtekintette a veszprémi történelmi nevezetességeket, találkozott a káptalannal és kedves estét töltött a püspökvárban, melyen veszprémi és másvidéki katolikus notabilitásokon kívül résztvett Boda József veszprémi református lelkipásztor is. Április hó 14-én Bánáss püspök társaságában rövid látogatást tett Esztergomban Mindszenty József bíborosprimásnál, visszaadva az önála tett debreceni látogatását. Mindkét látogatás tisztán magánjellegű volt.

Az egyházkerület kétágas vendégszobát rendezett be a Kollégiumban. A lelkipásztorok vagy egyéb egyházi tisztviselők, akik Debrecenben járván, igénybe akarják venni a vendégszobát, előre jelentsek e szándékukat a püspöki hivatalnak, vagy a kollégiumi igazgatóságnak.

Oklevéltelenítés. Az Egyetemes Konvent elnöksége a következő lelkészi okleveleket érvénytelenítette és a másodlat kiadására az illetékes püspöki hivataloknak az engedélyt megadta:

Szabó Sándor tabajdi segédlelkész 1943 február 7-én 204—1943. sz. a. Debrecenben kiállított I. és 1936 február 14-én 261—1936. sz. a. Debrecenben kiállított II. lelkészi oklevelet.

Dr. Székely Endre pestszentimrei lelkipásztor 1922 január 31-én 48. sz. alatt Budapesten kiállított I. és 1924 január 31-én 59. sz. alatt Budapesten kiállított II. lelkészképesítő bizonyítványát.

Bosznay Endre csökölyi lelkipásztor 1929 szeptember 4-én 5—1929. sz. alatt Pápán kiállított I. és 1931 szeptember 1-én 4—1931. sz. alatt Pápán kiállított II. lelkészképesítő bizonyítványát.

Bábás Tibor pápai hittanhallgató 1943 szeptember 14-én 1—1943. sz. alatt Pápán kiállított theologiai leckekönyvét.

Gádoson virágvasárnap gyülekezeti nap volt, amely alkalommal evangélikációt tartott Turóczy László békési gimnáziumi vallásnár; ezenkívül szolgáltak Takács László békési segédlelkész, valamint a békési KIE és Leánykör tagjai. A gádososi gyülekezet szeretetvendégség keretében látta vendégül a békési gyülekezet tagjait. E kedves találkozót a gádososi gyülekezet májusban tervezi viszoználni.

Debrecenben virágvasárnapi ifjúsági konferencia volt. A Kollégium Oratóriumát teljesen megtöltötte a főként vidékről, a tiszántúli nagyon sok helyéről összesereglett fiatalság. Több, mint 600 résztvevője volt a konferenciának. Az előkészítésben a debreceni theologusok nagy odaadással vettek részt, élükön Kiss Antal Jenő konventi ifjúsági lelkésszel, aki a konferencia vezetője is volt. Az előadók debreceniek és budapestiek voltak. A konferencia virágvasárnapi istentiszteletét D. Dr. Révész Imre tiszántúli püspök végezte.

Berettyóújfaluban kétnapos áldott konferencia volt. Hajdú Gyula, Nemes Ferenc és Boda Aladár lelkipásztor testvérek nagy buzgósággal készítgették a gyülekezetet az áldott találkozóra Erzsébet testvérrel együtt. A konferencia a gyülekezeti otthonban volt és bár éppen akkoriban kezdődtek el a tavaszi munkák, a

gyülekezet mégis nagy számmal vett részt a konferencia alkalmain. Irlanda Sára és Tamás Ferenc végezték a szolgálatokat.

Kabán húsvét hetében minden este Dr. Papp Géza és Fehér László lelkipásztorok vezetésével nagyheti áhítatsorozat volt. A termet minden este zsúfolásig megtöltötte az érdeklődő és vágyakozó hívek serege. Nagycsütörtökön külön az asszonyoknak, leányoknak és fiúknak volt összejövetel, melyen megjelent Tamás Ferenc.

Nagyhalász tanyavilágának boldog örömmünnepe volt április 13-án. A tiszaháti tanyák népe régóta vágyott arra, hogy a nagy csendben hallhassák a harang hívó szavát. Bár tavaly is nehéz évük volt, az idén is 70—80%-os fagykárjuk van, mégis teljesen a maguk erejéből gyűjtöttek, melyben a másvallásúak is résztvettek. Nagyon jól esett a tanyák aépenek, hogy Hadházy Sándor nagyhalászi lelkipásztor vezetésével a benti nagyhalászi gyülekezet szépen adakozott harangalapjuk javára. Becsy Sándor tanyai lelkipásztor áldozatot nem ismerve járt-kelt, szolgált, hogy örömmünnepe lehessen ezen nap a tiszaháti tanyavilágnak. Az is lett. Olyan felvonulás volt, amikor vitték a harangot, amelyet még nem láttak. Kicsordultak a könnyek, amikor megszólalt a harang. Együttal gyülekezeti nap is volt. A szolgálatokat Hadházy Sándor, Becsy Sándor és Tamás Ferenc lelkipásztorok látták el.

Nyíraesádon volt az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye konferencia-sorozatának egyik áldott körzeti összejövetele április 20-án. A környező falvak valósággal útrakeltek. Nyírmártonfalváról Kovács József lelkipásztor vezetésével 120-nál többen, Nyírábrányból Örsi János lelkipásztor vezetésével 100-nál többen jöttek. Vámospercs gyülekezetéből is Bartha Dezső lelkipásztor vezetésével szép számmal jöttek el. Nyíraesád hosszú hónapokon készült a találkozóra. A lelkipásztor feleségével, a presbitérium, az ifjúsággal, az asszonykörrel, a község vezetőivel együtt olyan újjáépítési rohammunkát végeztek, amelyből sok nagy gyülekezet is vehetne példát. Fát termeltek ki, saját maguk vágták a deszkát, megcsinálták a kerítést, kimeszelték a templomot, az Úrasztalára terítőt vettek, már az orgonájukra is megvan a gyűjtés. 800 lelkes kis gyülekezet, de vasárnap annyian voltak együtt, hogy 10-ed része sem fért volna be a templomba. Kint tartottuk az istentiszteletet a templomkertben. A szolgálatokat Némedy István, Örsi János, Bartha Dezső és Tamás Ferenc lelkipásztorok és Kovács Tibor theologustestvéreink végezték.

Állásesere. Kizárólag személyi okokból elcserelelni lelkipásztori állásomat. Lehetőleg szatmármegyei, vagy szolnokmegyei ajánlatokat kérek. Díjlevél igen jó. Gyülekezet hálás. Levélbeli megkeresésekre bővebben adok felvilágosítást, melyet Encsencs, Református Lelkipásztori Hivatal címre várok.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A Tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

927—1947. szám.

TÁRGY: Ügykezelés.

A nagytiszteletű esperes és lelkipásztor urakhoz.

Tudomásomra jutott, hogy az egyházközségek, lelkipásztor és gondnok urak a szolgálati út megkerülésével közvetlenül terjesztik fel kérvényeiket a minisztériumba, azok elintézését ott személyesen sürgetik, sőt e célból a politikai pártok támogatását is igénybe veszik. Az ilyen kérvényeket rendszerint érdemi elintézés nélkül küldi vissza a minisztérium a püspöki hivatalhoz.

Fegyelmi büntetés terhe alatt hívom fel az egyházközségek lelkipásztorait,

hogy a szolgálati utat feltétlenül tartsák be, kérvényeiket, beadványaikat az esperesi és püspöki hivatalon keresztül terjesszék fel a minisztériumba és esperesi vagy püspöki meghatalmazás nélkül a minisztériumban el ne járjanak.
Debrecen, 1947 április 23.

1003—1947. szám.

TÁRGY: Mulasztások szabályozása a dolgozók iskolájában.

A közép- és középfokú iskolák igazgató-ságaihoz.

Tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 48.431—1947. szám alatt valamennyi tankerületi főigazgatóhoz intézett rendeletének másolatát:

„A 19.100—1946. VKM. számú rendelet 13. § 4. bekezdése az önhibájukon kívül iskolai képzésben nem részesült felnőtt dolgozók óramulasztása tekintetében úgy rendelkezik, hogy amennyiben az első félévben a mulasztott tanítási napok száma eléri a félévi összes tanítási napok $\frac{1}{3}$ -át, a tanuló abban a félévben nem osztható fel; ha pedig ez a helyzet a II. félévben áll elő, a tanuló, a tanári kar véleménye alapján, az iskola vezetője által engedélyezett pótlóvizsgát sikeres letételével léphet a következő osztályba.

Tudomásulvétel és megfelelő eljárás végett értesítem Főigazgató urat, a mulasztott tanulmányi napok számát úgy kell meghatározni, hogy a mulasztott órák együttes összege a napi átlagos óraszám-mal elosztható.”
Debrecen, 1947 április 21.

1006—1947. szám.

KÖRLEVÉL

az egyházkerületi közgyűlés tagjaihoz.

A tiszántúli református egyházkerület évi rendes közgyűlését folyó évi június hó 18-án (tizenharmadikán), szerdán reggel 8 (nyolc) órára a debreceni Kollégium helyreállított dísztermébe összehívjuk. A közgyűlés lelkészszenteléssel kezdődik a debreceni Kistémlomban.

A közgyűlés legfőbb tárgyai: az egyház-községek, iskolák és intézmények állapotáról szóló jelentések tárgyalása. Intézkedések a zsinati határozatok végrehajtásáról, különös tekintettel a békekötés következtében előállott új egyházmegyei rendezés szükségére. Az egyházmegyékről felterjesztendő és egyéb folyó ügyek.

A közgyűlést megelőző napon, június 17-én (tizenhetedikén), kedden reggel fél 9 (fél kilenc) órától a Kollégium Igazgatótanácsa ülésezik. Ezután rögtön kezdetet vesz a közgyűlést előkészítő összerterkeztetés, amelyen a közgyűlés összes alkotó és tanácskozó tagjai részt vesznek és amely egész nap tart.

Június hó 19-én (tizenkilencedikén), csütörtökön reggel fél 9 (fél kilenc) órától az egyházkerületi bíróság ülése. Utána szükség esetén egyházkerületi tanácsülés, utána a szükséghez képest a közgyűlés folytatása és befejezése.

Június hó 16-án (tizenhatodikán), hétfőn délután 3 (három) órától a jog- és pénzügyi bizottság ülése a Kollégium kistanácstermében, utána esperes-gondnoki értekezlet.

Kérjük a bírósági ügyeknek a törvényszerű határidőben, a közgyűlési ügyeknek pedig május 20-áig való felterjesztését, mert különben előkészítésük és tárgyalásuk nem lesz biztosítható.

A lelkészszentelésre jogosultak névsorát és adatait az esperes urak oly időben méltóztassanak összegyűjteni, hogy azok legkésőbb május 20-áig a püspöki hivatalba szintén fölterjeszthetők legyenek. A lelkészszentelés díja 16 forint, amely összeg a személyes jelentkezéskor (június 17-én, kedden délután) lesz befizetendő a püspöki hivatalba.

Az egyházmegyei képviselők névjegyzé-

két az esperes uraktól szintén május 20-ig kérjük.

Debrecen, 1947 április 24.

Az egyházkerület elnöksége.

1077—1947. szám.

TÁRGY: Áldozócsütörtöki perselypénz.

KÖRLEVÉL

Felhívom a lelképásztor urakat, hogy áldozócsütörtökön az igehirdetés keretében feltétlenül emlékezzenek meg a mindnyájunkat kötelező nagy missziói parancsról (Máté 28 : 19—20) s ezzel kapcsolatban a külmiszió áldásos munkájáról és áldozatairól.

Egyben e helyen ismét felhívom a lelképásztor urak figyelmét a 359—1940. sz. egyházkerületi közgyűlési határozatra, amely elkötelezte kebelbeli gyülekezeteinket arra, hogy „az áldozócsütörtöki perselypénzt mindenestre a külmisziói munka támogatására fordítsák.”
Debrecen, 1947 április 24.

1113—1947. szám.

TÁRGY: Nőszövetségi otthonban üdülés.

KÖRLEVÉL

Az Országos Református Nőszövetség folyó évi májustól októberig budapesti Istenhegyi-úti Otthonában a testileg és lelkileg kimerült lelkészek (lelképásztorok és egyéb lelkészek) és férfi missziói munkások üdültetését határozta el. Az otthonban egyszerre 18 személyt tudnak elhelyezni három hálószobában. Az üdülők rendelkezésére áll az ebédlő, nappali szoba zongorával, könyvtár és nagy kert, továbbá kitűnő theologiai könyvtár. Reggelként közös bibliatanulmányozás, estként egy-egy előadás lesz. Napi háromszori étkezés (előre bejelentett egyszerű diéta is lehet) és teljes kiszolgálás várja az üdülőket.

A tiszántúli egyházkerületből 40 lelkész és 20 missziói munkás (missziói lelkész, missziói szolgálatokat is végző presbiter stb.) következő beosztás szerint vehet részt az üdülésben:

Május 9-től 18-ig 4 személy.

Május 20-tól 29-ig 4 személy.

Május 31-től június 10-ig 4 személy.

Június 12-től 21-ig 4 személy.

Június 23-tól július 2-ig 4 személy.

Július 4-től 13-ig 5 személy.

Július 26-tól augusztus 4-ig 5 személy.

Augusztus 6-tól 15-ig 5 személy.

Augusztus 17-től 26-ig 5 személy.

Augusztus 28-tól szeptember 6-ig 5 személy.

Szeptember 9-től 18-ig 5 személy.

Szeptember 20-tól 29-ig 5 személy.

Az üdülők a kenyérüknek való lisztet természetben viszik magukkal, mégpedig $3\frac{1}{2}$ kg kenyérlisztet és $1\frac{1}{2}$ kg fehér lisztet, azonkívül vinni kell 1 drb. lepedőt, 1 drb. paplanlepedőt, 1 drb. nagy párnahuzatot, s lehet vinni kispárnát is.

Jelentkezni írásban az esperesi hivatal útján a püspöki hivatalnál kell, május hónapra legkésőbb május 8-ig s a következő hónapokra május 20-ig.

Debrecen, 1947 április 24.

Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNYEK

A Tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1151—1947. szám.

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán megüresedett hajdúnánási tanyagondozó missziói rendes lelkészi állásra pályázatot hirdetek. Díjlevél: *Javadalom*: 1. Tisztességes lakás, vagy lakbér az állami fizetési osztály szerint. 2. Kezdőfizetés a VII. fiz. oszt. 3. foko-

zatának megfelelő készpénzfizetés az egyház pénztárából 3 évi előlépéssel az V. fiz. osztály 1 fokozatáig. 3. Természetbeni javadalmazás; a lelkészcsalád mindenkori kenyérellátásához szükséges kenyérgabona (fejadag!), 10 hold közösléző haszonélvezete. *Kötelesség*: A hajdúnánási tanyavilágban élő reformátusok lelkigondozása az E. T., illetve a hajdúnánási református presbitérium által alkotott szabályrendelet szerint. — Az állás kongruátság alatt áll s kongrua elnyerése esetén az államségély összege a presbitérium által megállapított javadalomba beszámíttatik. A presbitérium az állást oly lelkéssel kívánja betölteni, akinek tanítói oklevele is van, vagy pedig akinek a felesége oklevelés tanító.

Pályázatok az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye esperesi hivatalához küldendők. Hajdúhadháza. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 15 nap.

Debrecen, 1947 április 25.

Révész Imre,
püspök.

Enesenes református egyházközsége pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytan megüresedett *II. sz. tanítói* állásra. Fizetés: lakás, kert, jelenleg 40%-os helyi hozzájárulás, fizetékiegészítő államségély. *Kötelesség* törvényszerinti, belmissziói munkákban való részvétellel, megválasztástól függően kántor helyettesítése. Férfiak és nők pályázati kérvényei, megjelenéstől számítva 3 héten belül, Református Iskolaszék, Enesenes címre küldendők. Átválasztás esetén *I. sz. álláson* hadifogolyhelyettes tanerői állás hirdettetik.

Enesenes református iskolaszéke állami jóváhagyástól feltételezetten pályázatot hirdet a szervezés alatt álló *IV. sz. tanítói* állásra. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Pályázhatnak nők és férfiak. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 3 hét. Pályázati kérvények Református Iskolaszék, Enesenes címre küldendők.

Füzesgyarmat református egyházközsége az általános iskolájához engedélyezett két új állásra pályázatot hirdet 21 napos határidővel. Fizetés törvényszerű. Pályázatok református lelkészi hivatalhoz küldendők.

A **geszterédi református egyházközség** presbitériuma pályázatot hirdet a *bökönyi leányegyház előkönyörgő kántortanítói* állásra. Javadalom: természetbeni lakás, 3 kat. hold 64 négyszögöl kerttel, államségély, 20% helyi hozzájárulás. Az iskola a községi általános iskolával kooperál. *Kötelesség* díjlevél szerint. Pályázati határidő 21 nap. Pályázatok a geszterédi református lelkészi hivatal címére küldendők.

Lelkés urak figyelmébe!

Megrongált tornyok javítását, fedését és festését anyaggal és anyag nélkül bárhol vállalom.

Hívásra leutazom.

Kathy Imre
toronybádogos

Debrecen, Miklós-u. 28.

Konfirmációra

ajánljuk megvételre

Dr. Enyedy Andor: Imakönyv . . . 8.— Ft

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom 1:50 Ft

Dr. Révész Imre: Öntudatos hit . . 1.— Ft

Uray Sándor: Édesanyám imakönyve 4.— Ft

ÚJTESTAMENTUMOK ÉS KONFIRMÁCIÓI
EMLÉKLAPOK

„Méliusz”

KÖNYVKERESKEDÉS, DEBRECEN